

Programma Openmonumentendag 2025: Losser

De Dorpsbleek (Scholtinkstraat 5):

De Dorpsbleek is in 1774 aangelegd. Het door de boeren geweven linnengoed werd hier te bleken gelegd. Het is een grasveld, doorsneden met reken (sloten) waaruit het linnen bevochtigd kon worden, zodat de zon zijn blekende werking kon doen. Het bleken duurde zo'n zes weken en het was kostbare waar. Vermoedelijk werd er daarom een bleekwachtershuisje gebouwd. Aan de achterzijde van dit wachtershuisje zit namelijk een raam. De bleekwachter had daardoor uitzicht op de bleek en kon zo het kostbare linnen in de gaten houden. In de dertiger jaren van de vorige eeuw waren het de Losserse huisvrouwen die op maandag hun wasgoed hier spoelden en bleekten.

De Dorpsbleek maakt nu onderdeel uit van een duurzaamheids- en energietransitie project.

10.00 uur officiële opening van de gereviseerde Dorpsbleek voor genodigden.

Sprekers en openingshandeling

10.30 uur

Openstelling voor belangstellenden.

Geologiemuseum (Roberinkstraat 3):

Geopend van 11.00 uur – 15.00 uur.

In het museum kan men verschillende fossielen uit diverse geschiedenisperiodes bekijken; van 150 miljoen jaar geleden tot nu. De tentoongestelde fossielen zijn allemaal in Losser gevonden. De fossielen zijn zo oud dat men zich er geen voorstelling van kan maken, maar hier wel met eigen ogen kan zien. Het gaat om fossielen van dieren, schelpen en uitgestorven inktvissoorten, welke hier 130 miljoen jaar terug zwommen. Daarnaast heeft men botten van mammoeten en rendieren gevonden, welke zo'n 40.000 jaar geleden in de omgeving van Losser hebben rondgelopen. Ook kan men werktuigen van eerdere mensachtigen bekijken.

Het museum is winnaar van de Schatkamerpluym 2022 van de gemeente Losser.

Ook is er de mogelijkheid om een bezoek te brengen aan de Staringgroeve.

Protestantse kerk en Aleida Leurinkhuis (Raadhuisplein 2):

Geopend van 11.00 uur - 15.00 uur

De kerk is, nadat Koning Lodewijk Napoleon had bevolen dat men de Martinuskerk op 1 januari 1810 moest teruggeven aan de katholieken, op 23 december 1810 in gebruik genomen.

Het orgel dateert uit 1725 en is dit jaar dus 300 jaar oud. Het orgel is voor de prijs van 391 gulden gebouwd door Diedrich Martens, een orgelbouwer uit Vreden (Dld) en op zondag 19 augustus 1725 in de Martinuskerk officieel in gebruik genomen.

Sindsdien is er heel wat met het orgel gebeurd. Toen de oude kerk op 1 januari 1810 aan de katholieken moest worden teruggegeven mocht het orgel worden meegenomen naar de nieuwe protestantse kerk. Daar werd het pas in 1822 geplaatst. Waar het in die tussentijd is gebleven is helaas niet bekend. Er zijn gidsen in de kerk aanwezig die u informatie over de kerk en het Aleida Leurinkhuis kunnen verstrekken

Ook het **Aleida Leurinkhuis**, naast de kerk en met een glazen corridor verbonden met de kerk, is open voor een bezichtiging. Hier is de **genealogie werkgroep van de Historische Kring Losser** van 11.00 uur tot 15.00 uur aanwezig. In de afgelopen 5 jaar is de werkgroep Genealogie versterkt met

een aantal nieuwe vrijwilligers en is de database gegroeid tot het memorabele aantal van 125.000 personen met ruim 20.000 unieke achternamen.

De nadruk ligt nog steeds op personen uit Dorp en Marke Losser maar men heeft gemerkt dat er niet alleen verbanden zijn met de hele regio Noord-Oost Twente, maar ook met onze immigratiegebieden rondom Weststellingwerf en Steenwijkerwold. Daarnaast zijn er ook veel verbindingen met de aangrenzende

gebieden net over de grens met Duitsland. Men zal graag vragen over uw stamboom, foto's of andere genealogische zaken beantwoorden.

H. Maria geboortekerk (Gronausestraat 4):

Geopend van 11.00 uur – 15.00 uur. U bent van harte welkom, de koffie staat klaar

Rondleidingen

Deze kerk is in de plaats gekomen van de in 1904 afgebroken kerk aan het Martinusplein, waarvan alleen de toren nog staat. De reden voor de nieuwbouw was de toename van het aantal Rooms Katholieke inwoners in Losser. De kerk is ingewijd op 3 juni 1902.

Om 11.30u, 12.30, 13.30 en 14.30u uur worden rondleidingen verzorgd door Jos Morsink. Behalve het kerkgebouw, zijn de sacristie alsook de dagkapel in de rondleiding opgenomen. Vanzelfsprekend kan iedereen op eigen gelegenheid de kerk, het interieur en andere ruimten bezichtigen. Er is schriftelijke informatie aanwezig (ook voor de Duitse gasten) over de geschiedenis van de kerk en de herkomst van o.a. de altaren en de gebrandschilderde ramen.

Fotospeurtocht voor kinderen

Voor de kinderen is er een fotospeurtocht uitgezet. Deze kan natuurlijk ook samen met de (groot)ouders worden ondernomen. Aan de hand van foto's moet in de kerk naar de aangegeven plekjes en beeltenissen worden gezocht. De deelnemers staat een kleine attentie te wachten.

Katholieke Begraafplaats:

Wat zou u willen weten over (het beheer van) de begraafplaats? Tussen 11.30u en 13.30u zijn leden van de Begraafplaatscommissie aanwezig om alle vragen te beantwoorden. Een rondleiding? Kan ook. En voor geïnteresseerden zijn er nog een aantal 'wist u ditjes, wist u datjes' beschikbaar.

N.B.: Mocht er op Monumentendag sprake zijn van een uitvaart, dan kunnen de genoemde tijden wijzigen.

De Martinustoren (Oale Toorn) Martinusplein.

De toren is geopend van 11.00 uur – 15.00 uur. De Martinustoren is het enige dat nog herinnert aan de oude Sint Martinuskerk, die in 1904 is afgebroken. Het exacte bouwjaar van de toren is niet bekend, maar ligt vermoedelijk in de 14de of 15de eeuw. De 22 m hoge toren is opgetrokken uit baksteen met toepassing van Bentheimer of Gildehauser zandsteen voor plinten en andere constructieve delen. De fundering rust gedeeltelijk op grote veldkeien. Aan de bouw is te zien dat het een verdedigingstoren

is geweest. De contouren van de afgebroken kerk zijn nog aangegeven in het plaveisel van het omliggende marktplein.

U kunt de toren beklimmen

Op de eerste verdieping is de tentoonstelling van Hans Heideman te bezichtigen. Hij exposeert hier schilderijen, tekeningen, houtreliëfs en beschilderde torentjes. Het zijn 'kunstwerken' die net even anders zijn dan de standaard klassieke schilderijen van de toren. Bijvoorbeeld burchten, narrenschepen en torentjes met motieven van onder andere Jeroen Bosch, Pieter Brueghel, Kandinsky, Paul Klee, Juan Miro, Jan Cremer en Escher.

Steenfabriek de Werklust (Smuddeweg 3):

Rondleidingen om 13.00 uur en 15.00 uur.

In de fabriek werden ruim een eeuw lang stenen gebakken. Uniek hieraan is dat op deze uitzonderlijke locatie, ver van rivieren vandaan, alle productiemiddelen nog aanwezig zijn. Van de kleigroeve tot de imposante ringoven met zijn in 1928 gebouwde 45 meter hoge schoorsteen. In

1999 is de Werklust een Rijksmonument geworden. Beroemd zijn de Osse stenen die hier gemaakt werden. De stenen zijn vernoemd naar de laatste eigenaar van de steenfabriek.

Tijdens de rondleiding zal men de geschiedenis van de steenfabriek vertellen en hoe de stenen werden gemaakt.

De steenfabriek heeft in 2023 de Schatkamerpluym van de gemeente Losser gewonnen.

Orthodoxe klooster St. Ephrem de Syrier (Glanerbrugstraat 33, Glane Beekhoek)

Rondleiding om 14.00 uur.

Tijdens de rondleiding wordt men door een pater door het klooster geleid. Men komt onder andere langs de kapel, het mausoleum, de kathedraal en de begraafplaatsen. Daarnaast krijgt u uitgebreide informatie over de geschiedenis van het klooster. Voor de rondleiding kan men zich om 13.45 uur melden in de "Dolabani" zaal achter het klooster. Na een kopje koffie wordt er begonnen met de rondleiding.

Erve Boerrigter (Plechelmusstraat 14, de Lutte).

Informatie over onderzoeken door Heemkunde vereniging De Dree Marken van 13.00 uur – 16.00 uur.

Tijdens de Open Monumentendag kunnen vrijwilligers van De Dree Marken u informeren over verschillende onderzoeken die momenteel door de vereniging worden uitgevoerd. Dit

betreft het transcriberen van oude documenten, genealogisch onderzoek en bouwhistorisch en dendrochronologisch onderzoek van boerderijen.

Plechelmuskerk (Plechelmusstraat 7, de Lutte).

Expositie "Kunst in de Lutte" van 09.00 uur – 18.00 uur

Diverse inwoners uit De Lutte stellen hun artistieke kunnen tentoon. Allemaal mensen die een hobby hebben om artistiek bezig te zijn. Van Schilderijen, natuurfoto's, iconen, keramiek, tot werken van koper.